

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 106
van **GWENNY DE VROE**
datum: 20 november 2019

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Luchtbeleidsplan - Luchtkwaliteit luchthavenregio Zaventem

Zowel in de commissies als in de plenaire vergadering van het Vlaams Parlement heb ik meermaals aangedrongen om aandacht te schenken aan de luchthavenregio (Zaventem).

De luchthavenregio wordt gekenmerkt door luchtverontreiniging door ultrafijne deeltjes afkomstig van vliegverkeer. Helaas lees ik naast een korte beschrijving van de situatie van de luchtvervuiling rond luchthavens en door wat die veroorzaakt wordt, geen concrete maatregelen in het goedgekeurde Luchtbeleidsplan om de luchtvervuiling rond de luchthavenregio aan te pakken. De enige aangekondigde maatregel is 'kennisontwikkeling' in de emissies van ultrafijne stofdeeltje (UFP) door vliegtuigmotoren en wegverkeer: "We volgen de ontwikkelingen op het vlak van onderzoek rond de mogelijke impact van UFP op de gezondheid enerzijds en normering op het vlak van emissies door vliegtuigmotoren anderzijds".

Om meer inzicht te krijgen in de hoeveelheid ultrafijn stof (UFP) in de ruime omgeving van Brussels Airport enerzijds en de bijdrage hieraan van het lucht- en wegverkeer anderzijds, startte het Vlaams Instituut voor Technologisch Onderzoek (VITO) in opdracht van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) in november 2018 een studie. Het eindrapport zou beschikbaar zijn in de loop van 2019, aldus het antwoord van toenmalig minister Schauvliege op mijn schriftelijke vraag nr. 67 van 12 november 2018.

De doelstellingen zijn: (1) het modelleren van het ultrafijne deeltjesaantal door luchtverkeer en wegverkeer in de omgeving van Brussels Airport; (2) het valideren van deze modelresultaten op basis van bestaande meetgegevens.

1. Is het onderzoek rond de kennisontwikkeling van ultrafijne stofdeeltje afgerond?

Zo ja, wat zijn de belangrijkste conclusies en welke maatregelen zullen genomen worden?

Zo neen, wanneer zal het onderzoek worden afgerond?

2. In welke mate kunnen er op korte termijn concrete maatregelen genomen worden om de luchtkwaliteit in de luchthavenregio te verbeteren? Plant de minister hiervoor enig overleg met de andere Gewesten?

ANTWOORD

op vraag nr. 106 van 20 november 2019

van **GWENNY DE VROE**

1. De studie over het modelleren van ultrafijne stofdeeltjes (UFP) in de omgeving van Brussels Airport, uitgevoerd door de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) in opdracht van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM), is afgerond. Het eindrapport van deze studie is op 28 mei 2019 gepubliceerd op de website van de VMM (<https://www.vmm.be/publicaties/modellerings-van-ultrafijn-stof-door-luchtverkeer-en-wegverkeer-rond-brussels-airport>).

De belangrijkste conclusies van het modelleren van UFP in een gebied van 20 km rond Brussels Airport voor het jaar 2015 waren:

- De berekende UFP-concentraties in de omgevingslucht komen na kalibratie goed overeen met de meetresultaten op 4 locaties in okt-nov 2015;
- De modelkalibratie is essentieel omwille van de onzekerheid op de emissiefactoren voor UFP van zowel weg- als luchtverkeer;
- De luchthaven draagt in belangrijke mate bij aan UFP in de omgeving;
- Op momenten met veel UFP is de bijdrage van luchtverkeer nog belangrijker;
- UFP is ook verhoogd langs drukke wegen zoals de Brusselse Ring;
- De berekende bijdrages van luchtverkeer en lokaal wegverkeer aan UFP hangen af van de ligging van een plaats ten opzichte van de luchthaven en de wegen.

Meer informatie is te vinden in de samenvatting en het eindrapport van de studie, die raadpleegbaar is op de hogervermelde link.

2. Er worden heel wat concrete maatregelen genomen en voorzien om de luchtkwaliteit in de luchthavenregio te verbeteren, zowel naar wegverkeer als naar vliegverkeer. Voor wegverkeer zijn deze opgenomen in het Luchtbeleidsplan 2030. Deze maatregelen kwamen uitgebreid aan bod tijdens de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Energie van dinsdag 5 november 2019. In de procesnota van het overlegproces opgestart voor de optimalisatie van de Brusselse ring (project "Werken aan de Ring") wordt ruim aandacht besteed aan de luchtkwaliteitsproblematiek zodat bij de werken hiermee optimaal rekening kan worden gehouden. In het kader van de opstart van de werking van de vervoerregio 'Vlaamse rand', zal bekeken moeten worden hoe het openbaar vervoer beter georganiseerd kan worden zodat de druk van het autoverkeer en de bijhorende luchtverontreiniging verder gemilderd kan worden. In beide processen worden de lokale besturen proactief betrokken. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wordt ook betrokken via de MER-procedure.

De grootste impact van het vliegverkeer op UFP in de regio is het gevolg van de LTO (landing- en take-off, en dan voornamelijk take-off) enerzijds en taxiën anderzijds. Om de emissies hiervan te reduceren, zijn er operationele maatregelen in voege, zoals de verkorting van taxitijden, van de tijd voor inschepen en van take-off zelf. Daarnaast is er ook een aangepaste landingsprocedure waarbij vliegtuigen, wanneer mogelijk, dalen in één glijdende en energiezuinige beweging in plaats van trapsgewijs. Een zeer belangrijke maatregel om de uitstoot van specifiek UFP aan te pakken, is de normering van de vliegtuigmotoren. Deze maatregel moet echter internationaal genomen worden. Binnen het ICAO (International Civil Aviation Organization) is een eerste internationale emissiestandaard goedgekeurd voor het zogenaamd nvPM (non volatile of niet-vluchtig fijn stof, die een onderdeel zijn van UFP). Deze nieuwe norm geldt voor motoren van passagiersvliegtuigen die in productie zijn vanaf 1 januari 2020. Deze norm zal mogelijk

in de toekomst nog worden aangescherpt. Luchthavenuitbater BAC kondigde daarnaast aan dat het vanaf 2021 rekening zal houden met de uitstoot van CO₂ en stikstofoxiden in zijn taksen voor vliegtuigen. Zo wil BAC modernere vliegtuigen, die minder uitstoten, naar Zaventem brengen.